

Public Affairs strategie Den Haag 2021-2025

1. Leeswijzer

Dit is de public affairs (PA) strategie Den Haag 2021-2025 van de provincie Utrecht. Deze PA-strategie staat naast de eerder gepresenteerde Europastrategie 2020-2023. Deze PA-strategie begint aan de hand van een introductie met een verduidelijking van positie van deze PA-strategie. Dit wordt gevolgd door reeks aan definities om de rest van de PA-strategie beter te kunnen volgen. Vervolgens wordt de PA-strategie in de inleiding binnen het bredere provinciale kader geplaatst. Daarna volgt een verduidelijking van de PA-agenda. Het gaat hierbij om de prioriteiten van de lobby tussen 2021 en 2025. Afsluitend wordt de werkwijze beschreven, in samenhang met de positionering en de regionale belangenbehartiging, die de realisatie van deze public affairs strategie inzichtelijk maakt.

2. Introductie

Om public affairs efficiënt en effectief in te kunnen zetten, is het belangrijk om ambities en doelen te stellen en de koers daarheen te bepalen. Deze PA strategie Den Haag 2021-2021 biedt dit overzicht. Na het bepalen van de koers kunnen zich echter onverwachte gebeurtenissen voordoen. Zo kunnen ontwikkelingen in de maatschappij of politiek provincie Utrecht nopen tot het veranderen van deze public affairs koers. Toch is het nodig om de public affairs inzet niet alleen te laten leiden door actualiteiten of de ‘waan van de dag’, maar ook een heldere eigen agenda te voeren. Het kost namelijk tijd om herkenbaar en invloedrijk te zijn op een dossier of bij een lobby inzet. Daarnaast zijn de te beïnvloeden trajecten en processen veelal langdurig. De PA agenda is dan ook koersbepalend, maar te herijken als er zich gebeurtenissen en ontwikkelingen voordoen die hier tot dwingen.

Definities

Wat is public affairs?

Public affairs is het handelen van organisaties, gericht op de beïnvloeding van het beleidsproces en de eigen maatschappelijke positie.¹ Daardoor is public affairs een instrument uit de gereedschapskist van het provinciebestuur om de doelen, waarvoor de medewerking van stakeholders nodig is, te verwezenlijken.

Bij PA gaat het om een mix van belangenbehartiging, stakeholder- en reputatiemanagement. Het is een strategisch middel waarmee organisaties inspelen op kansen en bedreigingen die voortkomen uit politiek-maatschappelijke veranderingen, publieke meningsvorming en politieke of bestuurlijke besluitvorming. In PA ligt de focus op communicatie over de eigen belangen. Het is daarbij de opgave om deze informatie op het juiste moment, in de juiste vorm bij de juiste mensen te krijgen.

De inzet van public affairs is onmisbaar voor een netwerkorganisatie als de provincie Utrecht. Daarvoor kunnen diverse activiteiten worden ondernomen, zoals relatiemanagement, werkbezoeken, communicatie en lobby. Het is niet alleen gericht op beleidsmakers en politici in Den Haag, maar ook op andere overheden, maatschappelijk partners, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Een goed georganiseerd samenspel tussen bestuurders, CMT-leden, opgavemanagers, woordvoerders,

---

¹ Handvest Public Affairs (2007), Beroepsvereniging voor Public Affairs (BVPA) en Het grote lobbyboek (2006), Van Venetië & Luikenaar.

communicatieadviseurs, beleidsspecialisten en PA- adviseurs is hiervoor noodzakelijk. Aan de hand van een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken werken zij gezamenlijk aan het meekrijgen van de benodigde stakeholders.

Wat is lobbyen?

Lobbyen is planmatig pleiten vóór of tegen een politieke keuze. Het op informele wijze formele gezagsdragers, beleid en besluitvormingsprocessen beïnvloeden.²

Wat is interbestuurlijk samenwerking?

Er wordt van interbestuurlijk samenwerken gesproken als er tussen de verschillende overheidslagen wordt samengewerkt. Gezamenlijk staan Rijk, provincie Utrecht, de 26 Utrechtse gemeenten en de vier betrokken waterschappen voor verschillende complexe opgaven. Deze complexe opgaven zijn niet door één van deze overheden alleen op te lossen. De betrokken overheden hebben daarbij ieder eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden om deze opgaven verder te brengen. De overheden zijn daarbij continu met elkaar in overleg.

Wat is het verschil tussen lobbyen en interbestuurlijk samenwerken?

Veelal hebben Rijk, de provincie en gemeenten een gedeelde opvatting over de opgaven en benodigde stappen die gezet moeten worden om deze opgaven aan te pakken. Het starten van een interbestuurlijk samenwerkingsproces is hiervoor afdoende. Het komt echter ook regelmatig voor dat er verschillen van inzicht zijn over het doel, of onenigheid over de te bewandelen weg om dit doel te behalen. Bij het aandienen van verschillen van inzichten over het aanpakken van één of meerdere opgaven, is public affairs behulpzaam om een verschil van inzicht met het Rijk toch te kunnen beslechten.

Figuur 1: public affairs in het bredere kader van de provincie Utrecht

² Handboek public affairs (2014), Frans van Drimmelen

3. Inleiding

“Utrecht is een provincie om trots op te zijn. Gevarieerd, bruisend en met een rijke historie. Met een grote verscheidenheid aan levensstijlen, culturen en persoonlijke voorkeuren. Een provincie in de verstedelijkte Randstad met een divers landschap met veel groen en levendige steden en dorpen. De prachtige natuur- en recreatiegebieden, historische polderlandschappen, centrale ligging en mooie kunst en cultuur zorgen ervoor dat veel mensen graag in onze provincie willen wonen en recreëren. Die populariteit heeft ook een keerzijde. De groeiende vraag naar woningen en ruimte voor bedrijven en de toenemende drukte in het verkeer dagen ons uit om met nieuwe oplossingen te komen. Veel mensen zoeken al lang naar een leuke en betaalbare woning, willen schone lucht, meer ruimte voor groen en een gezonde toekomst voor hun kinderen. Bovendien vragen de grote uitdagingen van klimaatverandering en de vershraling van natuur en biodiversiteit om een antwoord. De urgentie is groot. De verschillende uitdagingen hangen met elkaar samen en vragen om ruimte die we maar beperkt hebben. Dit vraagt om slimme oplossingen en een nieuwe manier van werken, waarbij we wonen, werken, natuur, recreatie, energie en mobiliteit meer in samenhang bekijken.”

Uit coalitieakkoord Provincie Utrecht (2019-2023)

Het provinciebestuur heeft in het coalitieakkoord en in de omgevingsvisie afspraken gemaakt over de toekomst van provincie Utrecht. De PA strategie helpt het provinciebestuur bij het realiseren van deze doelen. Om de PA-inzet zo effectief en efficiënt mogelijk vorm te geven is deze strategie opgesteld met de volgende bouwstenen:

- Zicht op de opgaven waar we naast interbestuurlijke samenwerking lobby nodig hebben om onze doelen binnen te halen (overzicht groslijst).
- Prioritering van deze opgaven zodat de beschikbare tijd en energie op de juiste wijze ingezet kan worden (PA agenda).
- Een eenduidige afgestemde werkwijze over de manier van organiseren van de PA inzet en inzicht in ieders taken en verantwoordelijkheden van iedereen die zich met PA bezighoudt (werkwijze intern) met extra aandacht voor de samenhang tussen de public affairs inzet en de corporate communicatie.
- Inzicht in de wijze waarop in Den Haag gewerkt wordt aan de profilering en positionering van Provincie Utrecht (werkwijze extern).
- Een beeld van de regionale afstemming voor nationale belangenbehartiging.

De PA strategie is vormgeven aan de hand van:

- de Omgevingsvisie;
- het coalitieakkoord;
- het Utrechts Aanbod;
- PA strategie 2017-2021;
- communicatiestrategie,
- doorlopende programma's.

Niet alleen de eigen agenda is leidend maar ook omstandigheden en ontwikkelingen die zich plots voor kunnen doen. Er is bij het opstellen van de PA strategie dan ook aandacht geweest voor dit soort ontwikkelingen in de samenleving. Want PA betekent ook in verbinding staan met de maatschappij. Er is dus ook plek voor zaken die aan de hand van actuele ontwikkelingen een weg naar het provinciehuis vinden. De PA strategie beslaat de periode van het komende kabinet. Er is voor een periode van vier jaar gekozen omdat public affairs een aanlooptijd heeft. Het kost tijd om herkenbaar en invloedrijk te zijn op een dossier of bij een lobby inzet. Daarnaast zijn de te beïnvloeden trajecten en processen veelal langdurig.

Dit betekent echter niet dat er geen aanvullingen en wijzigingen meer plaatsvinden op de PA Agenda gedurende de komende vier jaar. De plannen van het provinciebestuur die slechts bereikt kunnen worden met de hulp van een lobby zijn nu eenmaal in continu beweging. De PA agenda wordt herijkt bij ontwikkelingen zoals de uitwerking van een nieuw regeerakkoord of een nieuw provinciebestuur.

4. Public affairs agenda 2021-2025

Om goed zicht te krijgen op de totale PA inzet van de provincie Utrecht is een groslijst met lobbydoelen opgesteld. Hierbij is gekeken naar zaken die noodzakelijk zijn bij het verzilveren van het coalitieakkoord. Er zijn in de PA agenda grofweg vijf vormen van deze lobbydoelen te identificeren:

- Financiën (b.v. MIRT bijdrage, woningbouwimpuls etc.)
- Extra beleidsruimte (b.v. bevoegdheden RO of nieuw ministerie VROM)
- Binnenhalen speciaal project (b.v. UNESCO nominatie)
- Wet- en regelgeving
- Positionering & profilering

Aan de hand van deze context hebben de betrokken afdelingen de vraag om lobbydoelen aan te leveren beantwoord. Dit resulteerde in een groslijst van lobbydoelen waarvoor de inzet van public affairs noodzakelijk is. Deze groslijst is geen weerspiegeling van alle ambities van provincie Utrecht, noch van de vele ambities die gezamenlijk met andere overheden al worden aangevloegen.

Om de capaciteit die beschikbaar is zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten is een prioritering van deze groslijst noodzakelijk. De groslijst is geprioriteerd op basis van volgende criteria:

- draagt een issue bij aan de lange termijn agenda's van de provincie?
- kan worden samengewerkt met stakeholders?
- is er sprake van positieve of negatieve reputatie-effecten?
- kan de provincie een eigen, geloofwaardig verhaal op het issue presenteren (niet beter te beleggen bij IPO of andere organisatie)?
- is het issue terug te vinden in het coalitieakkoord?
- wat is de impact bij het onverhoopt niet behalen van de lobbydoestelling?
- is het issue actueel?
- hoe intensief is de lobby?
- is het issue onderscheidend voor Utrecht?
- het issue moet niet al in gezamenlijkheid worden getrokken door het interprovinciaal overleg (IPO)

Public affairs agenda: Lobbydoelen prioriteren - primair, secundaire en tertiaire dossiers

De lobbydoelen op de groslijst zijn gescoord op basis van de hierboven weergegeven criteria. Vervolgens is gekeken naar de samenhang tussen de verschillende lobbyspeerpunten. Rond verschillende thema's blijkt er clustering van lobbyspeerpunten te bestaan. Bij de clustering van verschillende lobbyspeerpunten die duidelijk samenhang vertonen rond thema's wordt gesproken van dossiers. Deze dossiers waren vervolgens in drie categorieën te verdelen: primair, secundaire en tertiaire dossiers. Deze dossiers vormen samen de public affairs agenda van provincie Utrecht.

Het bundelen van meerdere lobbyspeerpunten onder deze dossiers maakt het gemakkelijker om zo effectief en efficiënt mogelijk te werk te gaan. Het lobbyen voor lobbyspeerpunten die aan elkaar verbonden zijn, is efficiënter dan het lobbyen voor lobbyspeerpunten die geen enkele samenhang vertonen. Deze drie categorieën zijn daarmee dan ook sturend voor de inrichting van werkzaamheden en de werkverdeling. Deze categorisatie van de PA agenda staat overigens niet gelijk aan de algehele prioritering die door GS in samenspel met provinciale staten gemaakt wordt voor de provincie. Niet voor al deze prioriteiten is een lobby noodzakelijk. De prioritering in de PA agenda gaat dus puur over de zaken waarvoor naar alle waarschijnlijkheid een lobby voor gevoerd moet worden. Ook lobbyspeerpunten die niet primair of secundair zijn kunnen bijzondere aandacht vragen.

Na prioritering van de groslijst blijken onder de dossiers 'Wonen' en 'Mobiliteit' veruit de grootste hoeveelheid lobbyspeerpunten te vallen. Deze dossiers zullen dan ook als primaire dossiers opgepakt.

Hier gaat dus een groot deel van de public affairs capaciteit aan geweid worden. Ook de betrokkenheid bij de PA inzet van het IPO wordt rond primaire dossiers geïntensiveerd.

Er is ook samenhang zichtbaar opgevallen rond de dossiers 'Regionale Economie', 'Energietransitie', 'Groen Groeit Mee' en 'Financiën & Bestuur'. Dit zijn dan ook de dossiers die vallen onder de secundaire lobbydossiers. Hier wordt nog steeds veel public affairs capaciteit aan gekoppeld, al staan het niet zo centraal als de primaire dossiers 'Wonen' en 'Mobiliteit'.

De tertiaire lobbydossiers op de PA-agenda zijn 'Cultuur', 'Natuur', 'Milieu', 'Klimaat', 'Water & Bodem'. Deze tertiaire lobbydossiers bevatten tevens lobbyspierpunten die public affairs inzet nodig hebben. Er vallen lobbyspierpunten onder die geen samenhang met elkaar hebben en daarom ook niet gemakkelijk als geheel te behartigen zijn. De verbonden capaciteit is dan ook beperkter vergeleken met de primaire dossiers secundaire lobby dossiers. Indien er, bijvoorbeeld na verschijnen van het Regeerakkoord, meerdere lobbyspierpunten op deze dossiers bij komen of de dossiers integraal behartigd kunnen worden, neemt de zwaarte van de lobby inzet toe. Dossiers kunnen dan opgewaarderd worden tot secundair of primair dossier.

De categorisatie is een leidraad. Sturend voor de inzet van public affairs zijn de doelstellingen van het provinciebestuur. Zoals eerder aangeven kunnen zowel interne als externe ontwikkelingen leiden tot herijking van inhoud, proces of vorm van public affairs. De PA-agenda wordt jaarlijks in het voorjaar met het provinciebestuur geëvalueerd.

Hieronder volgt een overzicht van de lobbydossiers die vallen onder primair, secundair en **tertiair**. Het geeft een goed beeld van de clustering die rond verschillende lobbyspierpunten blijkt te bestaan, zonder alle lobbyspierpunten apart van elkaar te verduidelijken.

Primair dossier 'Wonen'

Om de woningcrisis aan te pakken moeten er in Nederland in de komende tien jaar één miljoen extra woningen worden gebouwd. Hiervoor is een verdere versnelling van de woningbouw in de provincie Utrecht noodzakelijk. In de provincie Utrecht is het de ambitie om ieder jaar 10.000 woningen te realiseren. Er zijn in de provincie Utrecht voorlopig voldoende woningbouwplannen (plancapaciteit) in beeld. Er moeten alleen extra stappen gezet worden om de condities te realiseren om een verdere versnelling voor elkaar te krijgen. Hiervoor wordt regionaal samengewerkt gericht op o.a. stedelijke vernieuwing en leefbare kernen, waarbij voldoende financiering, bereikbaarheid en groen randvoorwaardelijk zijn om met genoeg aanbod aan de vraag te kunnen voldoen. Samen met gemeenten worden veel ontwikkellocaties in beeld gebracht, maar tegelijk loopt het vaker vast door de vaak complexe binnenstedelijke opgaven met onrendabele toppen. De public affairs inzet wordt gebruikt om de hulp van het Rijk, die op verschillende terreinen hard nodig is, voor het voetlicht te brengen. Om op die manier kunnen gemeenten, provincie en Rijk gezamenlijk werk maken van voldoende nieuwe, betaalbare én duurzame woningen.

Primair dossier 'Mobiliteit'

Op gebied van bereikbaarheid speelt in de jaarlijkse cyclus rond het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) een aantal concrete projecten. Veel hiervan vallen binnen bestaande programma's zoals U Ned of de verstedelijkingsstrategieën die in de regio's opgesteld worden. Focus van de public affairs inzet op dit dossier is om het brede verhaal over de noodzakelijke schaa sprong van het OV in Midden-Nederland voor het voetlicht te brengen. Dit heeft als doel om de Utrechtse projecten beter te laten landen tijdens de onderhandelingen tussen gemeenten, provincie en het Rijk. Het is wenselijk om bij deze brede agendering ook concrete voorbeelden te gebruiken, zoals station Lunetten/Koningsweg. Multimodale corridors A1 en A12 focussen zowel op weg als spoor, dat maakt dat dit primaire lobby dossier focust op alle modaliteiten. Dit dossier heeft een nauwe samenhang met de inzet op Wonen en Regionale Economie.

Secundair dossier 'Regionale economie'

De focus van public affairs op deze secundaire thema's ligt meer op de concrete lobby voor de doelen, zoals de groeifondsaanvragen, het aanpassen van wet- en regelgeving en het binnenhalen van speciale projecten. Hierbij is nauwe afstemming met overige partners in de regio zoals de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en Economic Board Utrecht (EBU) vaak noodzakelijk.

Secundair dossier 'Groen Groeit Mee'

In de komende jaren moeten er honderdduizenden woningen worden gerealiseerd om de woningcrisis aan te pakken. Het is belangrijk om extra groen te realiseren en bestaand groen te behouden. Er wordt momenteel door provincie Utrecht, de Utrechtse gemeenten en vele maatschappelijk partners onder het motto 'groen groeit mee' al hard gewerkt om dit mogelijk te maken. Dit gaat alleen niet lukken zonder de hulp van het Rijk. De ontwikkeling van groen heeft een betere positie nodig tijdens het MIRT, om extra aandacht te kunnen krijgen van het Rijk. Daarnaast moet de ontwikkeling van groen ook beter worden meegenomen bij deals en investeringsagenda's die momenteel en in de toekomst worden opgesteld.

Secundair dossier 'Energietransitie'

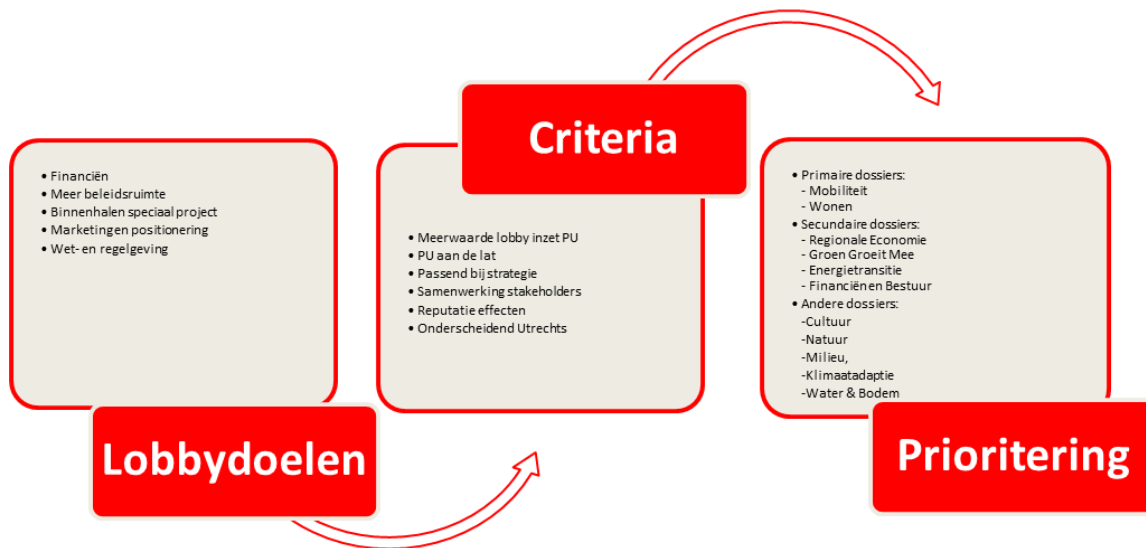
De provincie Utrecht werkt hard mee aan het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen voor vervoer, activiteiten van bedrijven en de verwarming van onze huizen.. Volgens het provinciebestuur is het belangrijk om ook zelf te helpen bij het haalbaar en betaalbaar te maken. Het draait daarbij vooral om 'besparen' en 'opwekken'. In dit verband is de provincie Utrecht er om een brug te slaan tussen de Utrechtse gemeenten en het Rijk. De PA inzet gaat daarbij vooral uit naar het daadwerkelijk werk kunnen gaan maken van gebouwgebonden bekostiging, financiering van de voorbereidingskosten tot een normstelling voor Zon op Dak/Energieleverend/Circulair.

Secundair dossier 'Financiën & Bestuur'

Bij de aankomende herverdeling van het provinciefonds is de mogelijkheid om de verdeelsleutel aan te passen. De PA inzet focust zich op het introduceren van criteria die passend zijn bij de moderne en groeiende provincie en de opgaven waar we voor staan. Tevens worden de ontwikkelingen van de motorrijtuigenbelasting (MRB)/provinciale opcenten gevolgd.

Tertiaire lobby dossiers: Cultuur, Natuur, Milieu, Klimaat, Water & Bodem

Op deze terreinen komen ook kansen voor die slechts gerealiseerd kunnen worden met de hulp van het Rijk. Ook de hulp van public affairs is hiervoor in te schakelen. Omdat er geprioriteerd moet worden op basis van de capaciteit die beschikbaar is, is er besloten om op deze terreinen de PA adviseurs vooral adviserend op te laten treden en de beleidsmedewerkers en bestuurders te begeleiden. Stappen richting de Tweede- of Eerste Kamer worden door de PA adviseurs ondernomen om continuïteit van relatiebeheer te waarborgen.

Figuur 2: stap voor stap van lobbydoelen naar prioritering

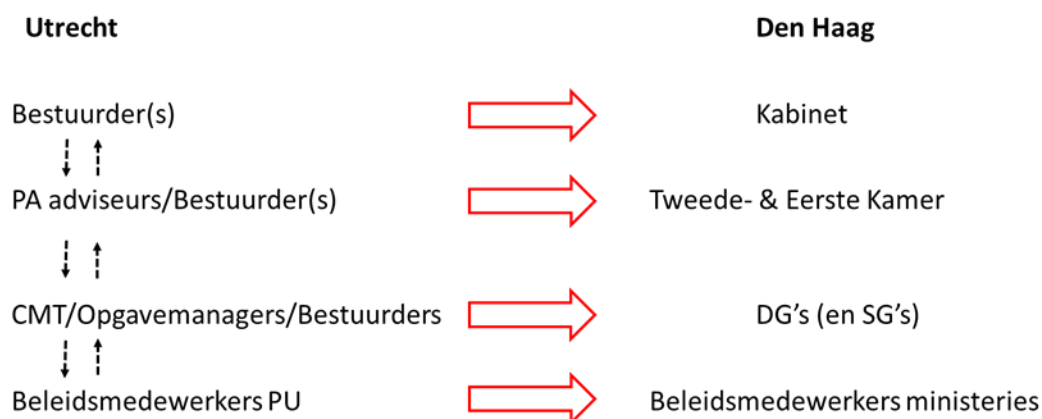
5. Werkwijze

Na het vaststellen van de inhoudelijke agenda wordt hier ingegaan op de manier waarop de belangenbehartiging richting het Rijk wordt vormgegeven. Hierbij is aandacht voor de rolverdeling en de informatievoorziening in de organisatie.

Bij public affairs wordt het type lobby bepaald door het lobby doel. Wordt iets tegengehouden, geïnitieerd of geamendeerd, dan wordt de lobby strategie aangepast op dat besluitvormingsproces. Essentieel hierbij is kennis van beleidsprocessen en politieke procedures en de juiste timing. Een besluitvormingsproces gaat door verschillende fasen en in iedere fase is een andere (vorm van de) boodschap nodig en vaak ook een andere afzender.

Zo kan een beleidsmedewerker input leveren op de plannen van zijn evenknie op het ministerie en spreekt een gedeputeerde de bewindspersoon aan tijdens een bestuurlijk overleg. Soms is het onvoldoende om alleen vanuit provincie Utrecht onze zaak te bepleiten, en is het wenselijk om onze partners in te schakelen om de boodschap te verspreiden. Tevens is het inzetten van het politiek bestuurlijk netwerk van provinciale staten en gemeenteraden soms erg behulpzaam.

Het draait allemaal om de juiste boodschap op het juiste moment door de juiste persoon bij de juiste persoon. Om dit voor elkaar te krijgen is een goede interne organisatie en voorbereiding nodig. Alle betrokkenen in de organisatie, van beleidsmedewerkers tot gedeputeerden, moeten hier gezamenlijk in optrekken.

Figuur 3: de organisatie van de lobby - een gedeelde verantwoordelijkheid in de organisatie

Dit proces dient goed op elkaar afgestemd te worden. Om dit soort processen goed te begeleiden wordt er sinds dit jaar op de primaire dossiers gewerkt in issue teams. In bijlage A worden de taken en verantwoordelijkheden van de issue teams benoemd. Dit geldt ook bij ontwikkelingen die extra PA inzet vereisen rond de secundaire en tertiaire dossiers. Tevens wordt stilgestaan bij de rolverdeling op de overige lobby dossiers. Om controle te kunnen houden op de totale public affairs inzet van de organisatie wordt het volledige College van GS regelmatig bijgepraat over primaire en secundaire dossiers.

Informatievoorziening

Een gedegen informatievoorziening is essentieel in public affairs. Het gaat hierbij om het binnenhalen van relevante informatie vanuit Den Haag, het verspreiden en duiden van die informatie in de organisatie en het daarop herijken van de PA inzet. Hiervoor zijn diverse instrumenten in gebruik:

Stakeholder Intelligence Monitor (SIM): wekelijks publiceren ministeries, Tweede Kamerfracties, Eerste Kamerfracties en andere Haagse stakeholders duizenden stukken. Het is lastig om niks te missen in deze berg aan informatie. De provincie Utrecht is dan ook in zee gegaan met WePublic om een weg te kunnen vinden in deze overvloed aan informatie. Met de Stakeholder Intelligence Monitor (SIM) wordt iedereen die zich geabonneerd heeft aan de hand van zijn eigen voorkeuren op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen.

Public Affairs Update Den Haag: de belangrijkste informatie die naar voren wordt gebracht door de Stakeholder Intelligence Monitor (SIM) in combinatie met relevante informatie afkomstig uit verschillende andere bronnen wordt samengebracht in de Public Affairs Update Den Haag. Deze Public Affairs Update Den Haag wordt vervolgens om de week voor het weekend gedeeld met GS, CMT, Opgavemanagers, Teamleiders en de griffiers.

Urgente ontwikkelingen Den Haag: soms doen zich essentiële actuele ontwikkelingen voor die niet kunnen wachten om worden meegenomen in de Public Affairs Update Den Haag. Deze inzichten en duidingen worden in die gevallen rechtsreeks verzonden GS, CMT, Opgavemanagers, Teamleiders en de griffiers. Het gaat bijvoorbeeld om ontwikkelingen aan de hand van Prinsjesdag, het vallen van een kabinetsformatie, het instellen van een nieuw kabinet, etc.

6. Positionering van Utrecht in Den Haag

Een heldere profilering van Utrecht is behulpzaam bij het realiseren van de ambities van het provinciebestuur die met de partners in de eigen omgeving moeten worden opgepakt. Provincie Utrecht wordt in Den Haag niet getypeerd door een sterke culturele identiteit, of een scherp economisch profiel. Het is in de organisatie echter zeer goed bekend wat de kansen en bedreigingen voor de Utrechtse regio zijn. Wat Utrecht mooi en sterk maakt, zijn tegelijkertijd de zaken die toekomstige opgaven opleveren. Voor een succesvol public affairs beleid is het noodzakelijk dat dit verhaal ook in Den Haag verteld wordt. We moeten stellig zijn in wat we goed doen, en nog stilliger in wat we nodig hebben om verantwoord te groeien en te excelleren. Een eerste stap daarin is verwoorden wat Utrecht precies is, en wat de kansen en opgave dan zijn. In de onderstaande aanzet is de positie van Utrecht bewust scherp verwoord om zo een duidelijk beeld van de regio te geven.

Kernboodschap public affairs

Onderstaande kernboodschap dient als basis voor ‘elevator pitches’ op borrels, broekzaknotities, inleidingen voor interviews en de start van position papers naar de Tweede Kamer. Zo kunnen de leden van GS samen met de gehele organisatie het profiel van de regio in Den Haag versterken met een eenduidige boodschap. Vanuit deze PA kernboodschap wordt ook de strategische communicatie vanuit de provincie Utrecht gevoed.

Provincie Utrecht is een groene en groeiende regio; de snelst groeiende regio in inwoneraantallen, de tweede economie van Nederland, nationale draaischijf en toch een prettige omgeving om in te wonen, werken en recreëren. Niet voor niets scoort Utrecht al jaren een top positie in de Europese Commissie index van meest concurrerende regio's van Europa. Wat de Utrechtse regio bijzonder maakt is dat ‘Groen’ en ‘Groei’ in elkaar vervlochten zijn. De economie groeit en er is volop innovatie in de regio, geboren uit samenwerking. Door haar centrale ligging in het midden van het land vervult Utrecht een belangrijke functie in nationale mobiliteit en het ontsluiten van voorzieningen. De Utrechtse groei creëert ook grote opgaven. Want zo betekent inwonersgroei onbetaalbare woningen; economische groei bedreigt onze groene identiteit; de groeiende functie als draaischijf resulteert in verstopte wegen en treinen en dat alles bedreigt bovendien de prettige en gezonde leefomgeving. Dat is niet alleen een opgave voor Utrecht, maar voor heel Nederland. We liggen immers in het hart van het land. Provincie Utrecht heeft als doelstelling te zorgen dat iedereen in de Provincie Utrecht prettig woont, werkt en leeft in een goede balans tussen groei en groen. Om dat doel te behalen voorzien we enkele opgaven waar we het Rijk voor nodig hebben*.
(*nadere aanvulling opgaven op basis van PA agenda)

Synergie public affairs en corporate communicatie

Het onder de aandacht brengen van een issue is de basis van belangenbehartiging. Het naar voren brengen van een issue via (social) media kan bijdragen aan de lobby strategie. Het is daarom raadzaam om de public affairs beter en corporate communicatie goed op elkaar af te stemmen. De komende jaren wordt meer aandacht besteedt aan het beter betrekken van (corporate) communicatie bij het opstellen van een public affairs strategie. Om dit te bereiken gaan de public affairs adviseurs structureel aansluiten bij de reguliere communicatie- en woordvoeringsoverleggen op de primaire lobbydossiers. Bij de secundaire dossiers zal incidenteel gebruik van deze mogelijkheid gemaakt worden. In de nieuwe issue teams is permanent een communicatieadviseur aanwezig. Bij de lobbystrategieën voor de primaire en secundaire dossiers wordt tevens aandacht besteed aan een geïntegreerde communicatiestrategie.

Instrumenten voor de profilering van PU in Den Haag

Om het Utrechtse profiel in Den Haag uit te dragen en het netwerk van de provincie op orde te hebben voor belangenbehartiging staan diverse instrumenten ter beschikking.

Contact met (Utrechtse) Kamerleden: het onderhouden van contact met de Kamerleden ligt zowel bij het provinciebestuur als de public affairs adviseurs. Veelal heeft het provinciebestuur via het eigen (partij)netwerk al hier al contact mee. Het heeft de voorkeur om politieke contacten van het provinciebestuur buiten het eigen (partij)netwerk in afstemming te laten plaatsvinden met de public

affairs adviseur(s). De public affairs adviseur staat daarnaast op de benodigde terreinen ook zelf rechtstreeks in contact met Kamerleden en hun (beleids- of persoonlijk-) medewerkers.

Eer wordt specifiek aandacht besteed aan de relatie met de Utrechtse Kamerleden. Zij zitten allemaal op een gezagspositie en dicht bij het vuur. Zij kunnen dan ook als schakel optreden in verbinding tot andere Kamerleden en eventueel tot bewindspersonen. Het is dan ook wenselijk om de Utrechtse Tweede Kamerleden aan te spreken als regionale ambassadeurs. Zij kunnen goed optreden als pleitbezorger voor de Utrechtse kansen en uitdagingen. Bij het relatiebeheer met de Utrechtse Kamerleden ligt de focus op activiteiten en bijeenkomsten met een breed Utrechts karakter zoals werkbezoeken, 'informele' bijpraat momenten tijdens ontbijt of lunchsessies, de jaarlijkse Paushuize lezing en natuurlijk de Utrecht borrel in Den Haag. Er wordt gestreefd naar minstens twee contactmomenten per jaar voor de Utrechtse Kamerleden.

Contact met bewindspersonen: het onderhouden van contact met bewindspersonen ligt bij provinciebestuur. Zij ontmoeten de bewindspersonen veelal bij structurele overleggen of incidentele afspraken. De inhoudelijk betrokken medewerkers bereiden dit soort contactmomenten voor in afstemming met de public affairs adviseurs.

Afstemming IPO: de provincies hebben op veel terreinen overeenstemming over de issues waarvoor zij de hulp van het Rijk nodig denken te hebben. Rond deze issues wordt binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) gezamenlijk richting het Rijk opgetrokken in de belangenbehartiging. De afstemming hierover vindt plaats binnen de AAC-BAC overleggen op de verschillende terreinen van mobiliteit tot cultuur. Het IPO heeft vervolgens de coördinatie van de public affairs in handen indien tien of meer provincie hetzelfde standpunt delen. Provinciale public affairs adviseurs zijn hiermee ook (mede-)verantwoordelijk voor de uitvoering en advisering op één of meerdere IPO dossiers. Op basis van de Utrechtse PA-agenda is gekozen om de Utrechtse public affairs adviseurs naar voren te schuiven als IPO-dossierhouders op de primaire dossiers 'wonen' en 'mobiliteit'. Hierdoor is de samenhang tussen de IPO inzet en Utrechtse inzet beter te borgen. Ook kunnen Utrechtse voorbeelden aangedragen worden om het profiel van de regio ook via het IPO uit te dragen. Op de secundaire dossiers is incidenteel aan te haken als dit noodzakelijk blijkt. Op de andere dossiers is het in de regel de bedoeling om in dit in de handen van het IPO te laten.

Zichtbaarheid public affairs adviseurs en contact met overige Haagse stakeholders: het is voor het onderhouden van contact met Kamerleden belangrijk om de public affairs adviseurs hen geregeld te laten treffen. Niet alle ontmoetingen zijn gepland, veel ontmoetingen berusten op toeval en een goed netwerk. Het is dan ook cruciaal om de public affairs adviseurs regelmatig aanwezig te laten zijn in Den Haag.

In de Haagse netwerken treffen de public affairs adviseurs overigens niet alleen Kamerleden, maar ook verschillende partners die de Utrechtse lobby kunnen versterken. Contacten met branche- en belangenorganisaties die in Den Haag opereren zijn gedeeltelijk belegd bij de inhoudelijke beleidsafdelingen. Indien het gaat om public affairs inzet worden de public affairs adviseurs hierbij betrokken. Het is hun taak om op de primaire dossiers een goed ontwikkeld netwerk op te bouwen bij de Haagse 'opiniemakers'. Dit zorgt voor een stevigere positie bij de belangenbehartiging, het aangaan van (gelegenheids-)coalities in de lobby en een betere informatiepositie. Het werkveld van de public affairs adviseurs is qua voorbereiding veel in Utrecht, maar qua uitvoering grotendeels in Den Haag. Daar functioneren zij als accounthouder en aanspreekpunt.

Evenementen: ook de provincie Utrecht maakt gebruik van verschillende evenementen voor het brede relatiemanagement. De organisatie van deze evenementen is afhankelijk van de geldende coronamaatregelen en deze hebben daarom in 2021 in mindere mate doorgang gevonden.

- Utrecht Borrel: Jaarlijks wordt in aanloop naar het zomerreces de Utrecht Borrel in Den Haag georganiseerd. De Utrecht Borrel is een gezamenlijk initiatief van de Provincie Utrecht en een diverse groep van Utrechtse stakeholders zoals gemeenten Utrecht en Amersfoort, UU, UMCU, HU en de EBU. De afstemming van de Utrechtborrel vindt plaats met de brede regio. De doelstelling is om in contact te treden met de Haagse stakeholders. Het draait om het onderhouden van een netwerk binnen de verschillende ministeries, bewindspersonen en met Tweede- en Eerste Kamerleden. Voor deze bijeenkomsten worden naast de partners die de Utrecht Borrel het mede organiseren, ook de partners uitgenodigd die geregeld samen met de provincie Utrecht richting de Haagse stakeholders optrekken.
- Inkomende werkbezoeken: Om de Utrechtse opgaven onder de aandacht van Den Haag te brengen worden werkbezoeken in de regio georganiseerd. De opgaven en benodigde oplossingen blijven beter en langer hangen bij woordvoerders als ze deze zelf hebben ervaren, met de voeten in de klei. Werkbezoeken vervullen een belangrijk onderdeel van de lobby strategie op de primaire dossiers. Op de secundaire en tertiaire dossiers worden werkbezoeken ingezet wanneer daar behoefte aan is. Er worden jaarlijks minstens vier inkomende werkbezoeken georganiseerd in de provincie Utrecht. De organisatie wordt indien mogelijk samen met regionale partners opgepakt.
- Overige contactmomenten: Grote evenementen in en buiten de provincie Utrecht, zoals SAIL en de Vuelta, worden ook ingezet om de contacten met Haagse stakeholders te versterken. Indien mogelijk wordt een relevant netwerk uitgenodigd om naast ontspanning en een laagdrempelige ontmoeting ook een Utrechtse opgave te agenderen of onderstrepen.

7. Belangenbehartiging Utrechtse regio

Hoewel de belangenbehartiging uitgevoerd door de PA adviseurs primair gericht is op de realisatie van de provinciale beleidsdoelstellingen bestaat er ook ruimte voor de belangen van onze regionale partners. Vanuit de provinciale agenda wordt verkend hoe we de regionale belangen kunnen bundelen en gezamenlijk met onze regionale partners bij het Rijk kunnen behartigen.

Als verbindend midden bestuur en conform het programma *Sterk Utrechts Bestuur* verkennen de PA-adviseurs op basis van de provinciale prioriteiten gezamenlijk met de provinciale accounthouders voor de verschillende Utrechtse gemeenten de manier waarop regionale belangen gebundeld en behartigd kunnen worden. Hiernaast zijn de PA adviseurs altijd bereikbaar voor onze regionale partners om hen in contact te brengen met de vertegenwoordigers van de koepels in Den Haag en eventueel in Brussel.

Heads Up Public Affairs overleg Midden-Nederland

Provincie Utrecht organiseert iedere drie weken het 'Heads Up public affairs overleg Midden-Nederland'. Bij dit overleg sluiten de public affairs adviseurs van overheden, organisaties en bedrijven aan die zich met specifiek Utrechtse knelpunten of kansen bezighouden. Het gaat om een groep variërend van 5 tot 15 personen. Dit korte overleg biedt regionale belangenbehartigers de mogelijkheid om elkaar op de hoogte te brengen van de actuele ontwikkelingen. Dit overleg geeft deelnemers inzicht in elkaars agenda. Het stimuleert kennisdeling en voortgangsrapportages op de gedeelde regionale belangen en bevordert samenwerking op overlappende dossiers.

Utrechts Aanbod

Op 20 november 2022 heeft de provincie Utrecht samen met de regio's Utrecht, Amersfoort, Foodvalley en Gooi- en Vechtstreek, het bedrijfsleven en kennisinstellingen het 'Utrechts Aanbod' gelanceerd. Onder deze vlag zijn alle typisch Utrechtse knelpunten en kansen waarvoor de hulp van het Rijk nodig is samengepakt. Er is in aanloop naar de kabinetsformatie hard gewerkt om het Utrechts Aanbod onder aandacht te brengen. Dit met de bedoeling om aanknopingspunten te realiseren om de komende jaren gezamenlijk op door te kunnen bouwen. Het Utrechts Aanbod fungeert als aanvullend kader voor de vormgeving van de provinciale public affairs inzet en dient in samenhang met de PA agenda gezien te worden.

De samenwerking rondom het Utrechts Aanbod is voorzien tot het einde van de formatie. Inmiddels is te stellen dat de verschillende partners de meerwaarde van een dergelijke samenwerking op regionale belangenbehartiging zien. In de eigen regio zijn we beter op de hoogte van elkaars belangen en ambities en proberen we die waar mogelijk in gezamenlijkheid uit te dragen. Dit draagt bij aan een breder netwerk en steviger profiel in Den Haag. Er is een ambitie uitgesproken in de kopgroep van het Utrechts Aanbod om te verkennen hoe de samenwerking rondom de regionale belangenbehartiging in het kader van het Utrechts Aanbod door kan ontwikkelen. Aangezien iedere deelnemende regio hier zijn eigen wensen en beelden bij heeft is dat geen simpele taak. Daarom wordt de komende jaren verkend hoe de regionale belangenbehartiging kan ontwikkelen en hoe we de samenwerking vorm kunnen geven. Dit wordt gedaan in nauwe afstemming met het programma Sterk Utrechts Bestuur.

Sterk Utrechts Bestuur

Met het programma Utrechts Bestuur werkt de provincie aan het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en provincie. Het provinciebestuur heeft voor alle gemeenten en waterschappen een bestuurlijk accounthouder aangewezen. Deze accounthouder bouwt en onderhoudt een duurzame relatie op met de gemeenten en waterschappen op bestuurlijk, strategisch en ambtelijk niveau. Hierdoor verloopt de samenwerking soepeler en wordt tegemoetgekomen aan de wens voor meer verbinding. Een gemeente heeft via de accounthouder ook de mogelijkheid om de hulp van het provinciebestuur in te roepen, als het gaat om knelpunten of kansen waarvoor de hulp van het Rijk noodzakelijk is. Het is aan de accounthouder om hierover contact te leggen met de public affairs adviseurs. In gezamenlijk overleg wordt er gekeken of er aan te haken is op de PA agenda. Anders is er na goedkeuring van het provinciebestuur ook een apart PA traject op te starten.

[Bijlagen PA strategie Den Haag 2021-2025](#)

[Bijlage A: taken en rolverdeling \(PA strategie Den Haag 2021-2025\)](#)